

Wstęp

*Świetlanej pamięci Niezapomnianego Inicjatora TSN,
Naukowego i krajoznawczo-turystycznego Przewodnika,
Profesora zwyczajnego, Doktora habilitowanego, Doktora honoris causa multi
KAZIMIERZA DENKA,
Uczzonego, naszego Mistrza i niezawodnego Nauczyciela,
poświęcam.*

Wdobie współczesnych szybkich zmian – dobrych lub gorszych – warto nieustannie podejmować refleksje studyjne i badawcze nad kierunkami, do jakich one zmierzają, nad ich specyfiką, składnikami i przyczynami, a także bliższymi i odleglejszymi społeczno-pedagogicznymi skutkami *eukacji jutra*, jak w toku dwudziestu dwóch *Tatrzańskich sympozjów naukowych*, a także jeszcze dalszymi w perspektywach – jak również w toku – cyklicznych *Augustowskich konferencji pedagogiczno-dydaktycznych* pod przewodnictwem białostockich pedagogów.

Niniejszy tom zdaje się nie tylko kontynuować kierunki poszukiwań zmian pożądaných w edukacji, ale nawet znacznie wykracza zawartością ponad tytuł całości opracowania monograficznego. Dostarcza bowiem wiedzy o aktualnościach na temat pielęgnowania ciągłości dobrych tradycji dydaktycznych poprzez poszukiwania odpowiedzi o wymogi współczesności edukacyjnej, aż po odszukiwanie wizji prognostycznych przemian pożądaných społecznie i naukowo.

Każda zmiana, także ta w obszarze edukacji, niesie za sobą pewien potencjał rozwoju, postępu. Publiczny dyskurs towarzyszący wprowadzanym zmianom, może służyć uwalnianiu owego potencjału, staje się bowiem przestrzenią i kontekstem dla dialogów o wprowadzanych zmianach.

W niniejszym tomie mamy do czynienia z odmiennymi narracjami i rozmaitymi formami interpretacji zjawisk szeroko pojmowanej edukacji. Dialogi tu zawarte mają walory aksjologiczne i teleologiczne, ale też pragmatyczne, jak tego wymagał pomysłodawca idei TSN – Profesor Kazimierz Denek. Obok pytań o to, jak ulepszać/zmieniać proces i efektywność edukacji, pojawiają się pytania zasadnicze: czym jest, a jaka winna być edukacja.

Dzięki temu rozważania zawarte w tym tomie same stają się częścią przeszerzenia i kontekstów edukacji oraz czynnikami postępu i zmian.

Na podkreślenie zasługuje dbałość licznych współautorów monografii o wytwarzanie nowej wiedzy o edukacji, zaś dotychczasowe jej zasoby są potwierdzane, negowane bądź reinterpretowane. Świadczy o tym wielowymiarowość analiz przywoływanych danych studyjnych i empirycznych, a także ich wzajemnych powiązań, które dookreślają istotę przemian w obszarze edukacji w realiach; i dysputami nad tymi zmianami w teoriach.

We współczesnym, tak bardzo (nie)zorganizowanym świecie często brakuje miejsca na namysł i debatę o celach i wartościach wychowania i edukacji, których gorącymi zwolennikami byli nestorzy polskiej pedagogiki i to kilku pokoleń XX i początku XXI stulecia: Kazimierz Sośnicki, Bogdan Suchodolski, Bogdan Nawroczyński, Stefan Wołoszyn, Wincenty Okoń, Kazimierz Denek, Kazimierz Wenta, Franciszek Bereźnicki i Józef Pólturzycki...

Dlatego warto zaznaczyć pewien uniwersalizm problematyki tu podejmowanej, albowiem analogiczne kierunki rozważań niemal równolegle planują przeprowadzać także inne ogólnopolskie konferencje w bieżącym 2017 roku, na przykład:

1. w UAM wspólnie z PWSZ w Koninie w cyklu *Innowacje i ewaluacja w edukacji* XV konferencja nt. „Wartości i wartościowanie w procesach edukacyjnych” (15-17 maja br.),
2. w Uniwersytecie Zielonogórskim z cyklu *Współczesne dyskursy edukacyjne* II konferencja pt. „Dyskurs zmiany” (7 czerwca br.),
3. w Uniwersytecie w Białymstoku z cyklu *Augustowskie Spotkania Naukowe* IX konferencja pt. „Edukacja w dialogu i perspektywie. Prezentacje – polemiki – propozycje” w Augustowie (11-13 września br.) i w Uniwersytecie Gdańskim nt. „Kazimierz Sośnicki: tworzenie i przekraczanie struktur” (12-13 października br.).

Wydarzenia te ponadto oznaczają aktualność i komplementarność poszukiwań, wagę i powagę problematyki podejmowanej także tu, w niniejszym tomie pokłosa całorocznych przygotowań do naocznych dialogów podczas, już i aż, XXIII Tatrzańskiego Sympozjum Naukowego z cyklu EDUKACJA JUTRA w Zakopanem.

Zgrabna konstrukcja autorskich wypowiedzi czytelnie komponuje sześć kwestii składowych monografii. Wyjście od diagnozy współczesnego stanu edukacji rozpoznawanego przez pryzmat oglądanego cyfrowo świata i wspomaganie edukacji prowadzi czytelników do formalnych i nieformalnych wy-

miarów tejże edukacji – najpierw artystycznej – edukacji przez sztuki piękne: plastyczne i muzyczne; by potem skoncentrować uwagę na zorganizowanych formach edukacji fizycznej i przez sport – poprzez postulowanie budowy/tworzenia subdyscypliny pedagogiki sportu. Zagadnienia te są komplementarnie dopełnione kwestiami znaczenia zdrowia w życiu współczesnego człowieka. Nigdy bowiem dość akcentowania powinności pielęgnacji przez samodbałość człowieka o kondycję własnego stanu zdrowia fizycznego i psychicznego w toku prewencji i terapii.

Dlatego zasadne jest prowadzenie dalej odbiorców książki do spraw wielowymiarowości procesów współczesnej edukacji, przez uspołecznianie i indywidualizowanie działań w toku wychowywania celem zrównoważonego rozwoju, motywowanie do własnej aktywności i kultury pracy ucznia, nauczyciela oraz szkoły jako instytucji i organizacji.

Książkę wieńczą próby odpowiedzi na prospektywne pytanie, dokąd zmierzają edukacja w oglądzie wybranych współautorów tomu. Staramy się to czynić – jak można zauważyć – przez międzypokoleniowy i międzyludzki wysiłek pedagogów, naznaczony odwoływaniem się do filozoficznych i humanistycznych korzeni dydaktyki jako nauki oraz edukacji jako przestrzeni dla praktyki.

Krzyszyna Duraj-Nowakowa
Kraków, 2017